

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

(Майя НІКОЛАЄВА)

20 25 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЛОСОФІЯ НАУКИ ТА ЕТИКА НАУКОВЦЯ»

Рівень вищої освіти: *Третій (освітньо-науковий)*

Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність: В 10 Філософія

(код і назва спеціальності (тей))

Спеціалізація :

Освітньо-наукова програма: Філософія

ОНУ
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки та етика науковця».
Одеса : ОНУ, 2025. 14 с.

Розробники: Шевцов С. П., д. філос. н., професор кафедри філософії.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії

Протокол № 1 від "27" серпня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ (Інна ГОЛУБОВИЧ)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОНП «Філософія» С. Шевцов (Сергій ШЕВЦОВ)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від "29" серпня 2025 р.

Голова НМК Левченко (Галина ЛЕВЧЕНКО)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від " ____ " _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від " ____ " _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

@ Шевцов С. П., 2025

@ ОНУ імені І.І. Мечникова, 2025

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	вечірня форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 залікових модулів – 3	Галузь знань <u>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>В 10 Філософія</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <i>Третій (освітньо-науковий)</i>	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		1-й	1-й
		<i>Лекції</i>	
		18 год.	18 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		14 год.	14 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		88 год.	88 год.
		Форма підсумкового контролю: іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – роз'яснення філософських аспектів методології дослідження та етики науковця.

Завдання: 1) сформулювати уявлення щодо методології філософського та наукового дослідження;

2) проінструктувати, як проводити філософське та наукове дослідження;

3) сформулювати уявлення щодо етики науковця.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

а) Інтегральна компетентність: Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері філософії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;

б) загальних (ЗК): ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК5. Здатність розв'язувати комплексні проблеми філософії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності;

в) спеціальних фахових (СК): СК 3. Здатність застосовувати методи філософського і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій; СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері філософії, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку філософії; СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері філософії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень; СК7. Здатність досліджувати філософські засади закономірностей, особливостей й тенденції розвитку відкритих складних людиновимірних систем, здатних до саморозвитку, що складають предмет сучасної постнекласичної дійсності; СК8. Здатність працювати в межах постнекласичного типу наукової раціональності, вміти продукувати нові наукові ідеї з урахуванням етичних цінностей сучасної світової культури (екологічних, етико-моральних, міжнародно-правових, релігійних тощо.).

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій.

ПРН3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії.

ПРН4. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів.

ПРН5. Планувати і виконувати теоретичні дослідження з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПРН7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН9. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері філософії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

ПРН10. Вміти працювати у вітчизняному та міжнародному середовищах на засадах постнекласичного типу наукової раціональності, створювати системи комунікації на основі

продукування нових наукових ідей з урахуванням етичних цінностей людиновимірною культури, розуміти особливості ділового спілкування з представниками різних країн та різних культур.

ПРН11. Вміти здійснювати гуманітарну (соціально-філософську, філософськоантропологічну, етичну/біоетичну, релігійнознавчу) експертизу соціокультурних проєктів, міських, регіональних, державних та міжнародних програм трансформації суспільства на основі сучасних методів аналітики складних людиновимірних систем та ціннісного, етико-культурного виміру постнекласичної наукової раціональності.

Очікувані програмні результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- відмінність та подібність понять «наука» та «філософія», нормативний характер наукового знання;
- предмет та специфіку філософії науки; роль методології та гіпотези у науковому пізнанні;
- характер обґрунтування наукового знання, відмінність наукового знання від інших видів знання;
- основні характеристики етики та етики науки; етичні норми етики науковця;
- відрізняти етику дослідження від етики соціальної етики науковця;

вміти:

- відрізняти науку від квазінауки та псевдонауки;
- визначати філософський сенс наукового дослідження;
- критично оцінювати та перевіряти методологію наукового дослідження;
- розуміти зв'язок наукової методології з нормами етики;
- визначати та формулювати етичні норми власного дослідження та власної поведінки.

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Філософія науки

Тема 1. Що таке наука

Поняття «філософія» та «наука»: відмінність та подібність. Відмінність науки від псевдонауки та квазінауки. Ідеали науки. Норми науки. Види наук. Філософія науки як філософська дисципліна, яка вивчає науку як свій об'єкт. Поняття «філософія науки» в вузькому та широкому значеннях.

Тема 2. Філософські та наукові методи дослідження

Методологія науки як частина філософії науки. Поняття «дослідження», «філософське дослідження» та «наукове дослідження». Основні завдання наукового дослідження (за О. А. Івіним). Способи обґрунтування ідей (за О. А. Івіним). Гіпотеза: визначення, класифікація, правила формулювання. Обґрунтування та критика гіпотез. Теорія: визначення та структура. Операції раціоналізування. Способи дослідження. Класифікація способів дослідження.

Змістовий модуль 2. Формування методології філософського дослідження

Тема 3. Як проводити філософське чи наукове дослідження

Проблемні ситуації та їхній зв'язок із актуальністю теми дослідження, ступенем розробленості проблеми, метою та завданням дослідження, об'єктом і предметом дослідження. Поняття «нове знання» та «наукова новизна». Оцінка дослідження.

Тема 4. Філософська та наукова література

Філософська та наукова література як форма звітності про проведене дослідження: тези, доповіді, повідомлення, статті, рецензії, огляди, монографії, реферати, курсові роботи, дисертації, автореферати, звіти науково-дослідних робіт тощо). Цитування. Бібліографічні посилання та описи.

Змістовий модуль 3. Етика науковця

Тема 5. Метаетика

Що таке етика. Види етики (метаетика, нормативна етика, прикладна етика). Етичні концепції (деонтологія, етика чеснот, консеквенціоналізм, утилітаризм тощо). Види прикладної етики (біоетика, ділова етика, екологічна етика, комп'ютерна етика, медична етика, наукова етика, педагогічна етика, політична етика, юридична етика тощо).

Тема 6. Наукова етика

Наукова етика як частина філософії науки. Моральні принципи Р. Мертон. Універсальна мета наукової етики. Норми толерантності. Дослідницька етика. Проблема лінгвізму. Проблеми академічної непристойності (видавання себе за іншу особу, обман, підтасування фактів, плагіат, професійна непристойна поведінка, саботаж, списування, утиски в академії, хабарництво, шахрайство тощо). Кодекси наукової етики.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Вечірня форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Філософські методи												
Тема 1. Що таке наука	18	2	2			14	18	2	2			14
Тема 2. Філософські та наукові методи дослідження	22	4	4			14	22	4	4			14
Разом за змістовим модулем 1	40	6	6			28	40	6	6			28
Змістовий модуль 2. Формування методології філософського дослідження												
Тема 3. Як робити філософське чи наукове дослідження	21	4	2			15	21	4	2			15
Тема 4. Філософська та наукова література	19	2	2			15	19	2	2			15
Разом за змістовим модулем 2	40	6	4			30	40	6	4			30
Змістовий модуль 3. Етика науковця												
Тема 5. Метаетика	19	2	2			15	19	2	2			15
Тема 6. Наукова етика	21	4	2			15	21	4	2			15
Разом за змістовим модулем 3	40	6	4			30	40	6	4			30
Усього годин	120	18	14			88	120	18	14			88

4. Теми семінарських занять

/п	Назва теми	Кількість Годин ден./веч.
	Що таке наука [1], [2], [3], [4], [5] 1. Наука: визначення, структура, функції, види. 2. Наука, псевдонаука, квазінаука. 3. Ідеали та норми науки. 4. Види наук.	2 /2
	Філософські та наукові методи дослідження [1], [2], [4], [5]	4 /4

	1. Дослідження: визначення, структура, основні завдання. 2. Способи досліджень. 3. Метод, методика, методологія. 4. Класифікація методів.	
	Як робити філософське чи наукове дослідження [1], [2], [4], [5] 1. Що таке проблемні ситуації. 2. Встановлення актуальності теми дослідження та ступеня розробленості проблеми. 3. Мета та завдання дослідження. 4. Об'єкт і предмет дослідження. 5. Гіпотеза та теорія. 6. Як обирати методи для дослідження. 7. Нове знання та наукова новизна. 8. Оцінка дослідження.	2/2
	Філософська та наукова література[1], [2], [3], [4], [5] 1. Філософська та наукова література як форма звітності про проведене дослідження. 2. Види звітності (тези, доповіді, повідомлення, статті, рецензії, огляди, монографії, реферати, курсові роботи, дисертації, автореферати, звіти науково-дослідних робіт тощо). 3. Цитування. 4. Бібліографічні посилання та описи.	2 /2
	Метаетика [2], [4], [5] 1. Що таке етика. 2. Види етики. 3. Етичні концепції. 4. Види прикладної етики.	2 /2
	Наукова етика [2], [3], [4], [5] 1. Наукова етика як частина філософії науки. 2. Моральні принципи Р. Мертона. 3. Дослідницька етика. 4. Проблема лінгвіцизму. 5. Проблеми академічної непристойності. 6. Кодекси наукової етики.	2 /2
	Усього	14 /14

Види роботи:

[1] – опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;

[2] – на основі запропонованих робіт в списку літератури підготувати виступ, продемонструвати вміння оперувати ключовими поняттями та ідеями, представленими в текстах;

[3] – написати реферат і/або філософське есе на запропонований викладачем текст, як опис проблемної ситуації;

[4] – виступ з експертною оцінкою теоретичних висловлень на тему семінара, спираючись на рекомендації викладача;

[5] – презентація самостійного дослідження (захист реферату).

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин ден./веч.
Що таке наука [1]	14/14
Філософські та наукові методи дослідження [1]	14/14
Як робити філософське чи наукове дослідження [1]	15/15
Філософська та наукова література [1]	15/15
Метаєтика [1] [2]	15/15
Наукова етика [1] [2]	15/15
Усього	88/88

До самостійної роботи відноситься:

[1] – підготовка до лекцій, семінарських;

[2] – написання рефератів, есе.

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):

Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання	Дотично до теми (та/або Компетентності, результати навчання, що формуються)
https://www.coursera.org/learn/philosophy-cognitive-sciences Філософія і наука: Вступ до філософії когнітивних наук The University of Edinburgh	Курс складається з 5 модулів Навички, які ви здобудете: штучний інтелект; навчання людини; антропологія; розвиток людини; наука та дослідження; психологія; агентні системи. Дотичний до тем: 1, 2, 4.
https://www.coursera.org/learn/philosophy-science-religion-1 Філософія, наука та релігія: Наука і філософія The University of Edinburgh	Курс складається з 5 модулів Навички, які ви здобудете: культурне різноманіття, загальна наука та дослідження; наукові методи, системне мислення; психологія; дослідження; біологія. Дотичний до тем: 1, 2, 3.
https://www.coursera.org/learn/philosophy-science-religion-2 Філософія, наука та релігія: Філософія та релігія The University of Edinburgh	Курс складається з 7 модулів Навички, які ви здобудете: соціологія; етичні стандарти та поведінка; фасилітація дискусії; дослідження; культурне різноманіття; психологія; міжособистісні комунікації; наука та дослідження. Дотичний до теми: 1, 3, 4.
https://www.coursera.org/learn/ai-empathy-ethics III, емпатія та етика UC Santa Cruz	Курс складається з 4 модулів Навички, які ви здобудете: навчання під наглядом; штучні нейронні мережі; штучний інтелект; навчання з підкріпленням; машинне навчання; розробка політики; етика даних; глибоке навчання; етичні стандарти та поведінка. Дотичний до теми: 1, 5, 6.

Максимальна кількість балів 20. Критерій оцінки - обсяг за кредитами: 1 кредит (30 годин) - 10 балів до дотичної теми або змістового модуля. Максимальна кількість балів за неформальну освіту – не більше 2х кредитів.	
--	--

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти.

Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання».

9. Методи навчання.

Методи навчання – це способи навчальної роботи викладача та організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів з метою вирішення різноманітних дидактичних завдань, спрямованих на оволодіння матеріалом, який потрібно засвоїти.

В межах даного курсу використовуються методи:

1. Організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесно-інформаційні, наочно-евристичні, практично-репродуктивні, проблемні, частково-пошукові, дедуктивні, індуктивні; лекція, пояснення, робота з книгою.
2. Стимулювання навчально-пізнавальної діяльності: наукові дискусії, написання есе, статті; робота зі словником.
3. Контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: усне опитування, письмові роботи, контрольні, тестування самоперевірка, співбесіди.
 1. Використання комп'ютерної техніки, робота в Інтернет.
 2. Використання аудіовізуальних засобів навчання.

До методів викладання курсу «Філософія науки та етика науковця» залучені бесіда, дискусія, “круглі столи” та інші, що передбачають вільний обмін думками між викладачем і здобувачами. Як правило, дискусія спрямована і на формування переконань, які сприяють засвоєнню не лише інформації, але і засобів самовиявлення.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т. ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Протягом засвоєння навчальної дисципліни здобувачі мають можливість накопичувати бали за рахунок виконання різних форм роботи. Вони порівно розподіляються, а потім підсумовуються.

Змістовий модуль:

- робота на лекційних та семінарських заняттях (62 бали);
- захисту реферату (8 балів);
- перевірка есе (10 балів);
- усний іспит (20 балів).

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерій оцінювання – це ознака, на основі якої проводиться оцінювання будь-чого і яка є мірою оцінки. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень здобувачів вищої освіти і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності здобувачів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС. У таблиці нижче наведено загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	

Відмінно 90 - 100	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає під час усних виступів; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань.	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуального завдання при виконанні самостійного завдання, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому.
Добре 85 - 89	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни.	Виконав завдання кожної теми та поточного контролю в цілому, має стійкі навички виконання завдання.
Добре 75 - 84	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни.	Окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому виконав не повністю.
Задовільно 70 – 74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми контролю не виконав.
Задовільно 60 - 69	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни.	Виконав лише окремі завдання кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з можливістю повторного складання 35 - 59	Володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; під час відповіді допускає суттєві помилки.	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з обов'язковим повторним	Не володіє навчальним матеріалом.	Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної

вивченням дисципліни 0-34	дисципліни, не виконав контролю.
---------------------------------	-------------------------------------

11. Питання для підсумкового контролю

1. Поняття «філософія» та «наука».
2. Відмінність науки від псевдонауки, квазінауки та паранауки.
3. Ідеали науки (теорія, істина, об'єктивність тощо).
4. Поняття «філософія науки» у вузькому та широкому значеннях.
5. Поняття «дослідження» та «наукове дослідження».
6. Основні завдання наукового дослідження.
7. Поняття «методологія», «метод» і «методика».
8. Поняття «наукового методу».
9. Загальна, окрема та конкретна методологія.
10. Норми науки (обґрунтованість наукового знання, логічна послідовність, раціональність, практична значущість).
11. Наукове обґрунтування (емпіричне, опосередковане, теоретичне, методологічне, системне, контекстуальне тощо).
12. Наукова критика (емпіричне спростування, логічна фальсифікація, реальне спростування, суперечка, парадоксифікація тощо).
13. Поняття «нове знання» та «наукова новизна».
14. Поняття «мета» та «завдання» («задача»).
15. Поняття «об'єкт» і «предмет».
16. Поняття «опис», «пояснення», «прогноз» і «розуміння».
17. Проблемні ситуації (неявні проблеми, проблеми-замороки тощо).
18. Гіпотеза: визначення, класифікація, правила формулювання.
19. Теорія: визначення та структура.
20. Наукова література (монографії, статті, доповіді, рецензії, біографічні, географічні й інші описи (нарис), короткі повідомлення, автореферати, реферати, тези доповідей і повідомлень, звіти науково-дослідних робіт, дисертації тощо).
21. Цитати. Бібліографічні посилання й описи.
22. Етика: визначення, види.
23. Основні етичні концепції.
24. Види прикладної етики.
25. Що таке наукова етика.
26. Моральні принципи Р. Мертона.
27. Універсальна мета наукової етики. Норми толерантності.
28. Проблема лінгвіцизму.
29. Проблеми академічної непристойності.
30. Кодекси наукової етики.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Види навчально ї роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3		
	Кількіс ть балів за одне заняття (завдан ня)	Кількіс ть занять (завдан ь)	Сумар на кількіс ть балів (макси мальна)	Кількіс ть балів за одне заняття (завданн я)	Кількіс ть занять (завдан ь)	Сумарна кількість балів (максим альна)	Кількіс ть балів за одне заняття (завданн я)	Кількіс ть занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимал ьна)
Поточний	2	3	6	2	3	6	2	2	4

контроль на лекціях									
Практичні заняття	6	3	18	6	3	18	6	2	12
Разом			24			24			14
Разом	62								
Оцінка самостійної роботи:									
Реферат				8	1	8			
Есе							10	1	10
Неформальна освіта							20	1	20*
Разом	18								
Іспит	20								
Підсумкова сума балів	100								

* Додаткові бали, які можуть бути зараховані здобувачам, що не враховані в загальну суму балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Поточний та періодичний контроль							Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3				Реферат, есе
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7			
2	10	10	2	2	10	2			
Усього за модулем 1: 24		Усього за модулем 2: 24			Усього за модулем 3: 14				
							18	20	100

Реалізація основних завдань контролю знань здобувачів вищої освіти в ОНУ досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю. Згідно з чинною в університеті системою комплексної діагностики знань здобувачів вищої освіти, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань здійснюється за 100-баловою системою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – A, B, C, D, E, FX, F).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	Відмінно
85 - 89	B	Добре
75 - 84	C	
70 – 74	D	Задовільно
60 - 69	E	
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
0-34	F	

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Голубович І. В., Шевцов С. П. Філософія науки та етика науковця: Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи здобувачів третього освітньо-наукового рівня / І. В. Голубович, С. П. Шевцов. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2020. 51 с. . <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/30882>

2. Райхерт К.В. Методологія та філософія наукових досліджень : Методичні вказівки для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти / Костянтин Вільгельмович Райхерт. Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2019. 47 с. <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/30881>

3. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки та етика науковця». Одеса: ОНУ, 2025. 14 с.

4. Секундант С.Г. Професійна етика викладача та науковця: методичні вказівки для здобувачів третього освітньо-наукового рівня (доктора філософії) / С. Г. Секундант. Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2019. 35 с. <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/30888>

5. Силабус курсу.

14. Рекомендована література

Основна

1. Антологія сучасної філософії науки, або усмішка ASIMO. За науковою редакцією В.П. Мельника та А.С. Синиці [пер. І. В. Грабовський, У. І. Луц, А.С. Синиця]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 568 с.

2. Етичний кодекс ученого України / НАН України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09/conv?lang=ru#Text> (дата звернення: 18.06.2020).

3. Про затвердження вимог до оформлення дисертації. Наказ від 12.01.2017. № 40. {Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>

4. Філософія науки / за ред. І. С. Добронравової. Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2018. 255 с.

5. Шевцов С. П. «Інтеграція vs. диференціація у сучасній філософії науки.» Процеси інтеграції й диференціації в сучасному науковому та філософському знанні : колект. монографія / під ред. С. П. Шевцова. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2022. С. 43–63.

<http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/36291>

Додаткова

1. Європейський словник філософії: Лексикон неперекладностей. В 5 т. Київ: Дух і літера, 2009-2024.

2. Написання, оформлення та захист курсових і дипломних робіт. Методичні вказівки для студентів спеціальностей 032 Історія та археологія, 033 Філософія, 034 Культурологія / Факультет історії та філософії ОНУ імені І. І. Мечникова. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2019. 36 с.

3. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 628 с.

4. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / під загал. ред. Л. Губерського. 2-е вид., перероб. і доп. Харків: Фоліо, 2017. 624 с. (Підручники для ВУЗів).

5. Філософія науки / за ред. І. С. Добронравової. Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2018. 255 с.

6. Dicken P. Getting Science Wrong: Why the Philosophy of Science Matters. London: Bloomsbury, 2019. 202 p.

7. Resnik D. B. What Is Ethics in Research & Why Is It Important? URL: <https://www.niehs.nih.gov/research/resources/bioethics/whatis/index.cfm#:~:text=When%20conducting%20research%20on%20human,and%20burdens%20of%20research%20fairly> (accessed 18.06.2020).

8. Rosenberg A., McIntyre L. The Philosophy of Science: A Contemporary Introduction. The 4th ed. London: Routledge, 2019. 294 p. (Routledge Contemporary Introductions to Philosophy).

9. Shevtsov S. «Ethical nodes in the philosophy of science.» *Philosophy International Journal*. Volume 5, Issue 2.

10. Shevtsov S. «On the Ontology of Violence.» Eidos. A Journal for Philosophy of Culture vol. 6, no. 4/2022, pp. 48-62. DOI: 10.14394/eidos.jpc.2022.0034
<https://medwinpublishers.com/PhIJ/ethical-nodes-in-the-philosophy-of-science.pdf>

15. Електронні інформаційні ресурси:

1. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) <http://www.psylib.kiev.ua>
2. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>
3. Електронна бібліотека «Платон. Філософія без меж» <https://platona.net/>
4. Вся нормативка з підготовки, захисту дисертації та публікації наукових статей: [http://sslab.com.ua/Home/Post/51/vsya-normativka-z-p%D1%96dgotovki-zaxistu-disertac%D1%96%D1%97-ta-publ%D1%96kac%D1%96%D1%97-naukovix-statej-\(stanom-na-22-zhovtnya-2019-r\)?fbclid=IwAR1ydnAiwIvq6aK1MRMrxa307gqAlp9pbeXKJhdCm47l5Jn446KbXLaTv0M](http://sslab.com.ua/Home/Post/51/vsya-normativka-z-p%D1%96dgotovki-zaxistu-disertac%D1%96%D1%97-ta-publ%D1%96kac%D1%96%D1%97-naukovix-statej-(stanom-na-22-zhovtnya-2019-r)?fbclid=IwAR1ydnAiwIvq6aK1MRMrxa307gqAlp9pbeXKJhdCm47l5Jn446KbXLaTv0M)
5. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах: методичні рекомендації / Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Українська бібліотечна асоціація. Київ <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/18681>
6. Українські матеріали та ресурси із академічної доброчесності: <https://www.skeptic.in.ua/integrity/>
7. Committee on Publication Ethics (COPE): <https://publicationethics.org/>